

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Затверджую

Голова Приймальної комісії

Ректор

Михайло ЗГУРОВСЬКИЙ

25.04.2024
дата

ПРОГРАМА
додавкового вступного випробування

для вступу на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії
«Менеджмент»

за спеціальністю 073 Менеджмент

Програму ухвалено:

Науково-методичною комісією за спеціальністю
073 Менеджмент

Протокол № 7 від « 17 » « 04 » 2024 р.

Голова НМК

Марина КРАВЧЕНКО

ЗМІСТ

I. Загальні відомості	3
II. Теми, що виносяться на додаткове вступне випробовування	4
III. Навчально-методичні матеріали.....	7
IV. Рейтингова система оцінювання додаткового вступного випробування.....	9
V. Приклад екзаменаційного білету	10

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Додаткове вступне випробування на навчання для здобуття наукового ступеня доктора філософії спеціальності 073 Менеджмент проводиться для тих вступників, які мають ступень магістра за відмінною спеціальністю.¹

Освітня програма «Менеджмент» відповідає місії та стратегії КПІ ім. Ігоря Сікорського, за якою стратегічним пріоритетом університету є фундаменталізація підготовки фахівців. Особливості освітньої програми враховані шляхом обрання відповідних розділів програми додаткового вступного випробування. Проведення додаткового вступного випробування має виявити достатність початкового рівня вступника за напрямом підготовки для вступу за спеціальністю 073 Менеджмент.

Питання додаткового вступного випробування поділені на два розділи та орієнтовані на загальне розуміння управлінських процесів та економіки підприємства:

1. Менеджмент
2. Економіка підприємства

Вступник має володіти системою загальнонаукових та спеціальних методів, професійними методиками та технологіями, необхідними для забезпечення достатнього рівня знань, вмінь для розуміння й використання теоретичних та науково-методичних положень для формування компетенцій менеджменту та можуть бути застосовані для проведення досліджень у сфері управління підприємствами.

Завдання вступного випробування складається з двадцяти тестових питань (10 питань з розділу «Менеджмент», 10 питань з розділу «Економіка підприємства»).

Додаткове вступне випробування проводиться у формі письмового екзамену. Тривалість виконання завдань - 1 академічна година.

У наступному розділі програми наведені лише ті теми з зазначених розділів, які стосуються виконання завдань вступних випробувань.

Інформація про правила прийому на навчання та вимоги до вступників освітньої програми «Менеджмент» наведено в розділі «Вступ до аспірантури» на веб-сторінці аспірантури та докторантури КПІ ім. Ігоря Сікорського за посиланням <https://aspirantura.kpi.ua>.

¹ Відповідно доп.2 Розділу XV закону Про вищу освіту вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста прирівнюється до вищої освіти ступеня магістра

II. ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ДОДАТКОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБОВУВАННЯ

1. МЕНЕДЖМЕНТ

1.1. Закони, закономірності та принципи менеджменту. Закони і закономірності менеджменту: спеціалізації управління, інтеграції управління, оптимального поєднання централізації та децентралізації, демократизації управління, економії часу в управлінні, соціальної структуризації організації. Закономірності менеджменту: єдність систем управління виробництвом, пропорційність виробництва й управління, децентралізація і демократизація управління. Принципи менеджменту: цілеспрямованості, ієрархічності, динамічної рівноваги, економічності управління, врахування інтересів. Взаємозв'язок між принципами менеджменту.

1.2. Організації як об'єкти управління. Поняття та ознаки організації. Внутрішнє середовище організації, його складові. Різновиди організацій. Сутність та взаємовідносність керуючої та керованої підсистем організації. Модель організації як відкритої системи: параметри «входу», процес перетворення, параметри «виходу». Загальні характеристики зовнішнього середовища: об'єктивність, взаємозв'язок факторів, складність, динамічність, невизначеність. Концепції життєвого циклу організації.

1.3. Технологія та процес управління організацією. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід. Різновиди методів менеджменту: економічні, адміністративні, соціально-психологічні. Механізм взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту. Процес управління: етапи та процедура, управлінський цикл. Учасники управлінського процесу. Управлінські процедури: цільовизначення, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір варіанту дій, реалізація рішення, зворотній зв'язок.

1.4. Функції менеджменту. Планування як функція менеджменту. Етапи процесу планування: цілепокладання; аналіз ресурсів, оцінка сильних і слабких боків організації, розробка стратегії. Методи планування. Система планів підприємства: стратегічний, тактичні та оперативні плани. Складові організаційної діяльності. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Процес делегування повноважень і відповідальності. Сутність організаційної структури управління та їх роль в досягненні мети. Види організаційних структур управління. Поняття мотивування. Змістовні теорії мотивації. Процесійні теорії мотивації. Система матеріальних та нематеріальних стимулів. Етапи процесу контролювання: формування стандартів вимірювання, порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінка та регулювання. Процес контролювання. Зворотній зв'язок при контролі. Види управлінського контролювання.

1.5. Управлінські рішення. Сутність та вимоги до управлінських рішень. Умови та фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Процес прийняття рішень: діагностика проблеми, формування обмежень і критеріїв прийняття рішень, визначення альтернатив, їх оцінювання, прийняття рішення. Методи прийняття управлінських рішень: неформальні, колективні, кількісні. Спеціальні методи прийняття рішень: дерево рішень, аналітично-систематизаційний метод, ABC аналіз, теорія ігор, аналіз за принципом Ейзенхауера.

2. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці. Підприємство як суб'єкт господарювання. Підприємство як об'єкт ринкових відносин. Організаційно-економічні умови функціонування підприємств. Зовнішнє середовище функціонування підприємства, його характеристика. Ринок та його інфраструктура. Пряме державне регулювання діяльності підприємства, економічні важелі регулювання. Види підприємств, їх класифікація. Економічні особливості різних видів підприємств. Об'єднання підприємств.

2.2. Персонал підприємства, продуктивність, мотивація та оплата праці. Персонал підприємства та фактори, що впливають на формування трудових ресурсів. Принципи і завдання формування трудових ресурсів в умовах ринкової економіки. Продуктивність праці: поняття і види. Фактори що впливають на продуктивність праці, їх класифікація. Основні напрями підвищення продуктивності праці. Форми мотивації праці робітників. Форми і системи оплати праці на підприємстві. Мінімальна заробітна плата, форми додаткової заробітної плати, система преміювання на підприємстві. Соціальні виплати та пільги як стимулюючий фактор продуктивності.

2.3. Основні та оборотні засоби підприємства. Сутність активів підприємства та їх місце в системі ресурсного забезпечення діяльності. Класифікація активів підприємства. Оцінка, класифікація та структура основних засобів. Амортизація як інструмент відтворення основних засобів та джерело формування фінансових ресурсів. Методичні інструменти оцінки стану, руху й ефективності використання основних засобів підприємства. Оборотні активи підприємства: економічна сутність і класифікація. Відмітні характеристики оборотних активів як складової ресурсів підприємства. Структура та класифікація оборотних коштів. Поняття й особливості кругообороту оборотних активів підприємства. Сутність і методика оцінки виробничого, операційного та фінансового циклів підприємства. Нематеріальні активи підприємства: сутність, класифікація, призначення, особливості формування та відтворення.

2.4. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції. Сутність понять витрати, поточні й капітальні витрати підприємства, виробнича собівартість продукції, послуг та робіт. Взаємозв'язок і взаємообумовленість ресурсів та поточних витрат підприємства. Поняття собівартості продукції. Показники собівартості продукції та порядок їх обчислення. Кошторис витрат виробництва: поняття, склад та методика складання. Напрями зменшення

собівартості продукції на підприємстві.

2.5. Фінансові результати та ефективність діяльності підприємства.

Поняття, види та класифікація фінансових результатів діяльності підприємства. Місце прибутку в системі економічних показників діяльності підприємства. Резерви зростання прибутку підприємства: поняття, класифікація, методика оцінки. Показники рентабельності підприємства та фактори, що їх визначають. Оцінка ліквідності та платоспроможності. Поняття ефекту як результату діяльності підприємства, аналітичного показника і критерію оцінки діяльності підприємства. Ефективність діяльності підприємства: сутність, основні характеристики. Оцінка ефективності інвестиційних та інноваційних проектів підприємства. Напрями підвищення ефективності діяльності підприємства.

III. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Базова література:

1. Менеджмент

1. Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». – Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с.

2. Остапчук Тетяна Петрівна. Менеджмент: підручник / Т.П. Остапчук, С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек [та 11 інших] ; Міністерство освіти і науки України, Державний університет «Житомирська політехніка» - Житомир : Видавництво «Рута», 2021. 855 с.

3. Основи менеджменту: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес- адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова.– Електронні текстові дані (1 файл: 560 КБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. 166 с.
<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/41193>

4. Петруня Ю.Є., Говоруха В.Б., Літовченко Б.В. Прийняття управлінських рішень. Навчальний посібник. / За заг. ред. Ю.Є. Петруні. 2-ге видання. Київ Центр учбової літератури, 2018. 216 с.

5. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022 р. 258 с.

2. Економіка підприємства

1. Блонська В.І. Економіка підприємства: теорія і практикум : навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів галузі знань «Економіка та підприємництво» / В.І. Блонська [та 8 інших] ; за редакцією Н.Г. Міценко, О.І. Яценко ; Укоопспілка. Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2019. 688 с.

2. Захарченко, Віталій Іванович. Економіка підприємства. Теорія : навчальний посібник / В.І. Захарченко, М.М. Меркулов, О.В. Балахонова ; Міністерство освіти і науки України, Одеський національний політехнічний університет імені І. Мечникова, Одеський національний політехнічний університет, Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ. – Львів : Видавництво "Магнолія 2006", 2021. – 322 с

3. Економіка та фінанси підприємства: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійних програм «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент інвестицій та інновацій», «Менеджмент міжнародного бізнесу», «Логістика» першого бакалаврського рівня вищої освіти / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад. О. В. Гук. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,44 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 166 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/32793>

4.Мацибора В.І. Збарський В.К., Мацибора Т.В. Економіка підприємства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів; Міністерство освіти і науки України, Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ. Каравелла, 2018. 319 с.

Додаткова література:

1. Менеджмент

1. Білорус Т.В. Менеджмент практикум : навчальний посібник / Тетяна Валеріївна Білорус. Київ : Видавництво «Наукова Столиця», 2020. 185 с.

2. Кузьмін О.Є. Менеджмент: графічна і таблична візуалізація : навчальний посібник / О.Є. Кузьмін , О.Г. Мельник, І.С. Процик, С.Б. Романишин, Р.З. Дарміць; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка» - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 207 с.

3. Менеджмент : Навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.

4. Страпчук С.І., Миколенко О.П., Попова І.А., Пустова В.В. Менеджмент: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. 356 с.

2. Економіка підприємства

1. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. Б. Юрченко та ін. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. 377 с.

2. Економіка підприємства: навчальний посібник / укладачі: Н.В. Романченко, Т.В. Кожемякіна, К.В. Пічик ; Національний університет "Кієво-Могилянська академія". Київ: НаУкма, 2018. 302 с. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/15771/Ekonomika_pidpryiemstva_navchalnyi_posibnyk.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Петрович Й.М. Економіка і фінанси підприємства: підручник / Й.М. Петрович, Л.М. Прокопишин-Рашкевич; за загальною редакцією Й.М. Петровича. Львів : «Магнолія 2006», 2017. 406 с.

4. Романченко Н.В. Економіка підприємства: навчальний посібник / укладачі: Н.В. Романченко, Т.В. Кожемякіна, К.В. Пічик ; Національний університет "Кієво-Могилянська академія". Київ: НаУкма, 2018. 302 с.

V. ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ**Форма № Н-5.05****Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**

	(повне найменування вищого навчального закладу)
Освітній ступінь	<u>доктор філософії</u>
Спеціальність	<u>073 Менеджмент</u>
	(назва)
Навчальна дисципліна	<u>Додаткове вступне випробування</u>

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____

1. Тестове питання з розділу 1 (5 б.)
 - а)
 - б)
 - в)
 - г)
2. Тестове питання з розділу 1 (5 б.)
 - а)
 - б)
 - в)
 - г)
3. Тестове питання з розділу 1 (5 б.)
 - а)
 - б)
 - в)
 - г)
4. Тестове питання з розділу 1 (5 б.)
 - а)
 - б)
 - в)
 - г)
5. Тестове питання з розділу 1 (5 б.)
 - а)
 - б)
 - в)
 - г)
6. Тестове питання з розділу 1 (5 б.)
 - а)
 - б)
 - в)
 - г)
7. Тестове питання з розділу 1 (5 б.)
 - а)
 - б)
 - в)
 - г)
8. Тестове питання з розділу 1 (5 б.)
 - а)
 - б)
 - в)

г)

9. Тестове питання з розділу 1 (5 б.)

а)

б)

в)

г)

10. Тестове питання з розділу 1 (5 б.)

а)

б)

в)

г)

11. Тестове питання з розділу 2 (5 б.)

а)

б)

в)

г)

12. Тестове питання з розділу 2 (5 б.)

а)

б)

в)

г)

13. Тестове питання з розділу 2 (5 б.)

а)

б)

в)

г)

14. Тестове питання з розділу 2 (5 б.)

а)

б)

в)

г)

15. Тестове питання з розділу 2 (5 б.)

а)

б)

в)

г)

16. Тестове питання з розділу 2 (5 б.)

а)

б)

в)

г)

17. Тестове питання з розділу 2 (5 б.)

а)

б)

в)

г)

18. Тестове питання з розділу 2 (5 б.)

а)

б)

в)

г)

19. Тестове питання з розділу 2 (5 б.)

-
- а)
 - б)
 - в)
 - г)
-

20. Тестове питання з розділу 2 (5 б.)

- а)
 - б)
 - в)
 - г)
-

Затверджено

Гарант освітньої програми

Марина КРАВЧЕНКО

Київ 2024

РОЗРОБНИКИ:

*КРАВЧЕНКО Марина Олегівна, доктор економічних наук, професор,
декан факультету менеджменту та маркетингу,*

*ДЕРГАЧОВА Вікторія Вікторівна, доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту підприємств,*

*ДУНСЬКА Алла Рашидівна, доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту підприємств,*

*МОХОНЬКО Ганна Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту підприємств*

Програму рекомендовано:

Вченою радою факультету менеджменту та маркетингу

Голова вченої ради д.е.н., проф. Марина КРАВЧЕНКО

протокол № _____
від «___» _____ 2024 р.